

องค์ความรู้

ภาษา-วัฒนธรรม

โดยสถาบันงานราชบัณฑิตยสภา

แจ๊ส,แจซ

หลายท่านคงเคยได้ฟังเพลงแนวแจ๊ส กันมาบ้าง แจ๊ส มาจากภาษาอังกฤษว่า jazz ซึ่งเขียนเป็นภาษาไทยได้ว่าแจ๊ส หรือแจซ แจ๊สเป็นรูปแบบดนตรีที่เกิดขึ้นทางตอนใต้ของสหรัฐอเมริกาเมื่อปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ และพัฒนาเรื่อยมาจนเป็นแบบอย่างที่ชัดเจนตั้งแต่ต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐

พจนานุกรมศัพท์ดนตรีสากลฉบับราชบัณฑิตยสภาอธิบายเกี่ยวกับแจ๊สว่า พัฒนาการของดนตรีแจ๊สเกิดจากความสามารถและแรงบันดาลใจของนักดนตรีทั้งผิวสีและผิวขาวที่คิดค้นปรับเปลี่ยนแนวการบรรเลงโดยอาศัยเครื่องดนตรีและองค์ประกอบพื้นฐานดนตรียุโรปโดยเฉพาะแนวทำนองและเสียงประสานนำมาผสมกับจังหวะลีลาดนตรีแอฟริกาตะวันตกดนตรีแจ๊สยุคแรกบรรเลงโดยวงขนาดเล็กบรรเลงด้วยคอร์เน็ต ทรัมเป็ต กลาริเน็ต และทรอมโบน ต่อมาจึงได้มีการนำแซ็กโซโฟน เข้ามามีบทบาทร่วมด้วย นอกจากนี้ยังมีกลุ่มเครื่องดนตรีที่เรียกว่ากลุ่มเครื่องประกอบจังหวะได้แก่ เปียโน กีตาร์ เบส กลองชุด ทำ

หน้าที่บรรเลงประกอบจังหวะโดยบางเครื่องยังสามารถบรรเลงทำนองหรือดับสดได้ด้วย นักดนตรีแจ๊สยุคแรกส่วนใหญ่อ่านโน้ตได้น้อยมากมักจะเล่นจากความจำตามที่ได้ฟังมา และใช้ปฏิภาณดับสดให้เข้ากับทำนองเพลงทางคอร์คหรือเสียงประสานของเพลงนั้นแปรและขยายความออกไป

ในช่วงแรกดนตรีแจ๊สที่มีลักษณะเด่นชัดและลงตัวจะบรรเลงตามสถานเริงรมย์ในเมืองนิวยอร์กสันต์ต่อมานักดนตรีเหล่านี้ได้แยกย้ายกันไปยังนครชิคาโกและนครนิวยอร์ก ดนตรีแจ๊สในยุคแรก เช่นแร็กไทม์ [ragtime (เพลงเต้นรำประเภทหนึ่ง)] บลูส์ (Blues) ได้รับความนิยมแพร่หลายในรัฐตอนใต้ของสหรัฐอเมริกาโดยเชื่อกันว่าแร็กไทม์เป็นต้นแบบของเพลงแจ๊ส ภายหลังกดนตรีแจ๊สได้แพร่หลายไปยังฝั่งทวีปยุโรปด้วยต่อมادنตรีแจ๊สได้พัฒนาจนมีระเบียบแบบแผนตามหลักวิชาและมีการจัดหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งในยุโรปและภูมิภาคอื่นของโลก.

อิสริยา เลหาดีธานนท์